

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Water

Aan: L. de Jong (Toetser en Vergunningverlener Groen, Provincie Zuid-Holland)
Van: Tessa van Vreeswijk (RHDHV)
Gecontroleerd door: Jobert Rijdsdijk (RHDHV)
Datum: Thursday, 03 December 2020
Kopie: M. Kraaijeveld (Hoogheemraadschap van Delfland)
Ons kenmerk: BF9628WATNT2011271229
Classificatie: Projectgerelateerd

Onderwerp: Aanvullende informatie ontheffingsaanvraag Wnb soorten voor project Waterharmonica

Aanleiding

Voor het kappen van een aantal bospercelen ten behoeve van de realisatie van een natuurlijke zuivering in het gebied tussen Vlaardingen en Maassluis is een ontheffing van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) voor het soortenonderdeel aangevraagd. Hiertoe heeft op 16 en 17 november mevrouw Kraaijeveld (Hoogheemraadschap van Delfland) mailcontact gehad met de ODH. Aanleiding is de in het activiteitenplan genoemde kapperiode, namelijk oktober t/m december. Deze blijkt, afhankelijk van de weersomstandigheden, niet haalbaar. Mevrouw Kraaijeveld heeft het verzoek bij ODH neergelegd om eerder te kunnen starten met de kapwerkzaamheden, bij voorkeur in augustus. Naar aanleiding van deze mail, in samenhang met de eerder aangeleverde stukken, heeft het ODH op 19 november gereageerd en een aantal vragen gesteld. Mevrouw Kraaijeveld heeft Royal HaskoningDHV gevraagd hier inhoudelijk op te reageren.

Punt 1

ODH: "Ten behoeve van de ontheffingsaanvraag is (onder andere) vleermuisonderzoek uitgevoerd, waarbij potentieel geschikte bomen (bomen met hollen) vooraf in kaart zijn gebracht. Het onderzoek is ingericht naar aanleiding van deze aangewezen potentieel geschikte bomen. Het onderzoek heeft echter tot uitkomst dat de paarterritoria van 2 gewone dwergvleermuizen zich buiten de eerder benoemde potentiële verblijfplaatsen bevindt en hier zelfs (vrijwel) niet mee overlapt. Kunt u nader toelichten dat de paarterritoria toch voldoende inzichtelijk zijn en bijvoorbeeld geen potentieel geschikte bomen zijn gemist binnen deze paarterritoria?"

Reactie: Tijdens de onderzoeken in de paartijd is het gehele gebied onderzocht op baltsende individuen (zie ook tweede alinea op pagina 4 van het onderzoeksrapport). Het onderzoek in de paarperiode is conform het Vleermuisprotocol later in de nacht uitgevoerd. Indien er baltsgedrag wordt waargenomen, wordt vervolgens in kaart gebracht welke soort het betreft en waar de vleermuis rondvliegt of dat deze vanaf een vaste locatie roept. Dat laatste verschilt per soort. De ruige dwergvleermuis roept bijvoorbeeld vaak vanaf een vaste plek. De gewone dwergvleermuis vliegt daarbij juist een vaste route, wat ook in deze situatie het geval was. Voor de gewone dwergvleermuis betekent dit dat de daadwerkelijke verblijfplaats waar het dier overdag rust op een heel andere locatie buiten het plangebied kan bevinden.

De geschikte hollen in de bomen zijn tijdens de zomer- en kraamverblijfplaatsperiode onderzocht, maar er zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld. Tijdens deze onderzoeken werden alleen foeragerende individuen in het plangebied waargenomen. Deze dieren kwamen uit de richting van de bebouwde kom ten oosten van het plangebied. Op basis van deze waarnemingen wordt aangenomen dat de baltsende gewone dwergvleermuizen zeer waarschijnlijk ook hun verblijfplaats buiten het plangebied hebben. Helemaal zeker is dit echter niet. Wanneer men dan ook in augustus met de kap wil starten, moeten

voorzorgsmaatregelen worden genomen om er zeker van te zijn dat er geen individuen worden gedood. Onder punt 2 worden de betreffende maatregelen genoemd.

Punt 2

ODH: In het activiteitenplan is beschreven dat de kap buiten het actieve seizoen van vleermuizen, en buiten de kwetsbare periode van andere soorten (boomarter, broedvogels met een jaarrond beschermd nest (buiserd) en overige broedvogels)) dient plaats te vinden. Echter beschrijft het activiteitenplan niet hoe wordt voorkomen dat individuen van de gewone dwergvleermuis worden gedood. Het activiteitenplan spreekt over 2 paarterritoria (paarverblijfplaatsen). Van paarverblijfplaatsen mag redelijkerwijs worden verwacht dat deze ook als individuele winterverblijfplaatsen worden gebruikt. Het is bij de planning van de kap belangrijk dat de gewone dwergvleermuis niet meer aanwezig is. De verblijfplaatsen dienen om deze reden vooraf (buiten de paarperiode en buiten de winterrustperiode) ongeschikt gemaakt te worden. Aangezien de paarverblijfplaatsen niet exact zijn vastgesteld, zal de werkwijze bij ongeschikt maken zich op alle potentiële plaatsen moeten richten. Het is aan u om te motiveren of de alternatieve planning (kap vanaf augustus) haalbaar is, waarbij tevens het belang van de boomarter moet worden meegewogen en moet worden gemotiveerd hoe versterking van eventuele late broedgevallen wordt voorkomen.

Reactie: Het punt dat de ODH maakt is correct. Ook oktober of in de maanden daarna is het dat er nog gewone dwergvleermuizen gebruik maken van de holten als winterverblijfplaats. Ongeacht of men daarom in augustus of pas in oktober wil kappen; in beide gevallen moeten voorzorgsmaatregelen worden genomen om er zeker van te zijn dat er geen individuen worden gedood. Dit betekent dat de boomholten voorafgaand aan de kapwerkzaamheden ongeschikt gemaakt moeten worden.

De volgende voorzorgsmaatregelen worden daarom uitgevoerd:

- de bomen met holten (zie figuur 3-1 in het onderzoeksrapport) worden met een boomcamera van te voren geïnspecteerd. Wanneer er geen vleermuizen zijn aangetroffen, worden de holten dichtgespoten met purschuim.
- Het ongeschikt maken van de boomholten moet plaatsvinden in het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en kan het beste worden uitgevoerd in de periode voorafgaand aan de paarperiode (tussen half maart en eind juli). In die periode is de kans op aanwezigheid van vleermuizen in deze situatie het kleinst: tijdens het onderzoek zijn in die periode geen zomer- of kraamverblijfplaatsen waargenomen.
- Indien de aanwezigheid van een vleermuis is vastgesteld, moet de boom behouden blijven totdat de vleermuis de boom verlaten heeft. In geen geval mogen ze worden gevangen en verplaatst.
- Wanneer de vleermuis de boom uit zichzelf heeft verlaten, wordt met zogenaamde "exclusion flaps" voorkomen dat de vleermuis opnieuw kan invliegen. Na een week worden de betreffende boomholten opnieuw met een boomcamera geïnspecteerd. Wanneer er geen vleermuizen meer worden aangetroffen, worden ook deze holten dichtgespoten met purschuim.

Wanneer deze maatregelen worden uitgevoerd, is het uitgesloten dat er vleermuizen in de holten aanwezig zijn op het moment dat men wil gaan kappen. Het doden van individuen, en daarmee de overtreding van de verbodsbepaling artikel 3.5, lid 1, van de Wnb, wordt hiermee voorkomen. Verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen (overtreding van artikel 3.5, lid 2 en 4, van de Wnb) is niet te voorkomen, hiervoor is een ontheffing noodzakelijk en daarom is ook de ontheffingsaanvraag ingediend.

Boomarter

Ten aanzien van de boomarter is in het onderzoeksrapport beschreven dat september t/m december de gunstigste periode is om de werkzaamheden uit te voeren. De jongen zijn dan volledig zelfstandig en de paring voor het volgend jaar heeft dan al plaatsgevonden. Juridisch gezien kan echter ook in augustus worden gestart met de kap. Er worden geen verblijfplaatsen vernietigd of individuen gedood.

Broedvogels

In augustus kunnen nog wel vogels broeden. Het is laat in het jaar en de meeste vogels zijn dan uitgebroed, maar er kan niet op voorhand worden uitgesloten dat er helemaal geen broedgevallen meer aanwezig zijn. Staatsbosbeheer (de uitvoerder van de kapwerkzaamheden) volgt hierbij de gedragscode Bosbeheer. De volgende maatregelen worden nageleefd:

- Staatsbosbeheer zorgt ervoor dat vóór de aanvang van de boswerkzaamheden een inventarisatie door een deskundige plaatsvindt van de aanwezige flora- en fauna-elementen die bij het uitvoeren van de boswerkzaamheden moeten worden ontzien of beschermd;
- indien broedgevallen worden geconstateerd, worden deze nestbomen en de bomen, die direct naast de nestboom met broedgeval staan, niet geveld, om te voorkomen dat de nestboom met broedgeval vrij komt te staan en om de kans op verstoring van het nest of verontrusting van vogels tot een minimum te beperken.
- er worden geen vellingswerkzaamheden uitgevoerd binnen een afstand van 50 meter vanaf de nestboom waarin zich een broedgeval bevindt.
- de kap van de nestboom en de bufferzone er omheen dient te worden uitgesteld, totdat de jonge vogels zijn uitgevlogen.

Punt 3

ODH: Daarnaast wil ik u nog eens wijzen op het advies dat in het activiteitenplan is benoemd met betrekking tot de aanwezige kraaien- en eksternesten die zich in het territorium bevinden van het buizerdpaar, maar op basis van het onderzoek uit 2019 niet in gebruik zijn door deze of andere soorten met een jaarrond beschermd nest. In het activiteitenplan wordt geadviseerd om de nesten te verwijderen vóór februari 2020 (buiten het broedseizoen), zodat deze niet alsnog door soorten met een jaarrond beschermd nest in gebruik worden genomen. Het is ons niet bekend of de nesten ook daadwerkelijk zijn verwijderd. Mochten de nesten nog aanwezig zijn en in gebruik worden genomen door de buizerd of andere soort met een jaarrond beschermd nest, dan dient alsnog voor de betreffende soort een ontheffing aangevraagd te worden.

Reactie: Bovenstaande is uitgevoerd. In november 2019 zijn alle bomen in het plangebied gecontroleerd op de aanwezigheid van potentiële nesten. Deze zijn vervolgens verwijderd. Hetzelfde wordt deze winter nogmaals gedaan. Daarmee is/wordt voorkomen dat deze nesten door een vogel met een jaarrond beschermd nest in gebruik kon worden genomen.